

Parlamentarsed uudised

Piret Viljamaa (RiTo 9), Eesti Rahvusraamatukogu parlamendiinfo keskuse infospetsialist

Välisriikide parlamentide uudiseid 2006. aasta maist oktoobrini.

Uudistest valiku tegemisel on kasutatud elektroonilisi infoallikaid: uudisteagentuuride ja meediaväljaannete andmebaase, täistekstandmebaasi EBSCO ning parlamentide kodulehekülgedel leiduvaid materjale.

Aafrika

2004. aastal asutatud Pan-Aafrika Parlamendi töö võib rahapuudusel katkeda. Viiendat istungjärku lühendati 20 päeva võrra ning kui raha juurde ei saada, ei ole parlamendil 2006. aasta oktoobris võimalik kokku tulla. Raha peaks laekuma Aafrika Liidu liikmesmaadelt, kuid võlgu on 15 riiki. 75% parlamendi eelarvest moodustavad viie riigi liikmemaksud, neist on 2006. aasta eest tasunud ainult Lõuna-Aafrika Vabariik. Parlamendi aastaeelarve on 24 miljonit dollarit.

Pan-African Parliament, 11.05.2006, "Members of PAP hold a closing press briefing today as the 5th ordinary session draws to a close". - <http://www.pan-african-parliament.org/papnews.htm>

Ameerika Ühendriigid

Ameerika Ühendriikide Kongressi mõlemad koad on heaks kiitnud raha eraldamise Mehhiko piirile 1200 km pikkuse tara ehitamiseks, millega kavatsetakse takistada ebaseaduslikku piiriületamist. Tara maksumus on ligikaudu 1,2 miljardit dollarit. Mehhiko on piiritara ehitamise vastu ja püüab mõjutada president George W. Bushi, et too jätkaks seaduse allkirjastamata. Mehhiko poliitikute arvates kahjustab piiritara ehitamine kahe riigi suhteid, kuid ei lahenda ebaseadusliku piiriületuse probleemi. Piiritara vastu on ka keskkonnakaitsjad, kelle sõnul see takistab jaaguaride, kilpkonnade ja teiste loomade liikumist.

Reuters-AFP-BNS, 30.09.2006, "USA Kongress kiitis heaks Mehhiko piiritara ehitamise".

Austria

1. oktoobril toimunud Austria ennetähtaegsetel parlamendivalimistel võitsid sotsiaaldemokraadid ootamatult 35,7% valijate häältest, edestades valitsevat konservatiivset Rahvaparteid. Rahvapartei sai 34,2% häältest (2002. aastal 42,3%). Sotsiaaldemokraadid said parlamendi 183-kohalises alamkojas 68 kohta, Rahvapartei 66 kohta. Vabadusparteid toetas 11,2% ning rohelisi 10,5% hääletanuist. Konservatiivide lubadused jääda kindlaks ettevõtlussõbralikule maksusoodustuskavale ning stabiilsele juhtimisstiilile ei toonud loodetud edu. Valijate otsuseid on mõjutanud hoopis mure üha suureneva moslemite immigratsiooni ning sissetulekute ebavõrdsuse suurenemise pärast. Seetõttu saavutasid

üllatuslikult suurt edu ka parempoolsed erakonnad, kes nõuavad immigratsiooni järsku piiramist. Immigratsioonivastane Jörg Haideri Allianss Austria Tuleviku Eest kogus 4,2% häältest, ületades seega parlamenti pääsemiseks vajaliku nelja protsendi künnise. 2002. aasta valimistega võrreldes on paremäärmuslaste toetus kasvanud kokku enam kui 50% võrra. Valimisaktiivsus oli 74,2%.

Inter-Parliamentary Union, "Austria : last elections". - http://www.ipu.org/parline-e/reports/2017_E.htm

Reuters-AFP-BNS, 2.10.2006, "Austria valimised võitsid üllatuslikult sotsiaaldemokraadid".

Belgia

Mais hääletasid Belgia parlamendi alamkoja liikmed peaaegu ühehäälselt relvaseaduse karmistamise poolt. Ainult kaks Liberaalse Partei esindajat jäid erapooletuks, põhjendades oma otsust sellega, et seadusemuudatused võetakse vastu kiirustades. Seadusemuudatuste ajendiks sai Antverpenis toime pandud kaksikmõrv, tulistati Mali päritolu naist ja kaheaastast flaami tüdrukut. Edaspidi on Belgias tulirelva ostmiseks vaja relvaluba ning politsei kontrollib relvaostja andmeid. Regulatsioon peaks takistama relva ostmist hetkemeeleolu ajal. Seadusemuudatused kiitis heaks ka Senat ning need jõustusid juunis.

Expatica News, 19.05.2006, "MPs give green light to tighter gun control laws". - http://www.expatica.com/actual/article.asp?subchannel_id=48&story_id=30144

Brasiilia

Juunis tungis Brasiilia Kongressi alamkoja hoonesse tuhatkond maata talutöölisi, kes nõudsid rohkem toetusi ning reformide läbiviimist. Kivide ja muude käepäraste vahenditega relvastatud inimmass tungis läbi hoone klaasist sissepääsu. Protestijad lükkasid kummuli ühe auto, kähmlesid julgeolekujõududega, purustasid hoones arvuteid ja hõivasid ajutiselt Kongressi fuajee. Viga sai üle 20 inimese. Demonstrandid lahkusid hoonest, kui sõjaväepolitsei oli selle ümber piiranud.

Protestiaktsiooni arvatav organiseerija Maatute Vabastamise Liikumine nõuab maareformi kiirendamist ja kunagise valimislubaduse täitmist, mille kohaselt lubati 400 000 perekonnale maade ümberjagamise abil oma kodu.

BBC News, 7.06.2006, "Landless storm Brazilian Congress". - <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/5054338.stm>

Reuters- BNS, 7.06.2006, "Brasiilia maata töölised hõivasid parlamendihoone".

Bulgaaria

Mais lükati Bulgaaria parlamendis 79 vastuhäälega tagasi natsionalistliku partei Rünna poolt algatatud otsuse eelnõu, millega oleks tunnustatud genotsiidiks Türgi poolt 1915. aastal

armeenlaste vastu toime pandud kuriteod. Poolt hääletas 55 parlamendiliiget. Valitsev Bulgaaria Sotsialistlik Partei ning Liikumine Õiguste ja Vabaduste Eest hääletasid otsuse vastu.

Turkish Weekly, 10.05.2006, "Bulgaria parliament rejects the Armenian bill". – <http://www.turkishweekly.net/news.php?id=31514>

Народно събрание на Република България.

– <http://www.parliament.bg/?page=plSt&lng=bg&SType=show&id=137>

Gruusia

Juulis võttis Gruusia parlament vastu mittesiduva otsuse, millega kutsus valitsust üles alustama ettevalmistusi Lõuna–Osseetias ja Abhaasias asuvate Venemaa rahuvalvevägede lahkumiseks. Kuupäeva ei seatud. Venemaa Riigiduumas asepeikri Oleg Morozovi sõnul seaks Venemaa rahuvalvajate väljaviimine ohtu Gruusia territoriaalse terviklikkuse.

Interfax–BNS, 18.07.2006, "Moskva: Gruusia parlamendi otsus pingestab olukorda".

Holland

Juulis võttis Hollandi parlament vastu immigratsiooni- ja integratsiooniministri Rita Verdonki algatatud seaduseelnõu, mille kohaselt peavad immigrandid (sealhulgas osa varem sisserännanuist) tegema hollandi keelt ja kultuuri hõlmava integratsioonieksami. Vastu hääletas ainult üks parlamendiliige. Opositsiooniparteid oleksid eelistanud seaduseelnõu vastuvõtmisega viivitada, et oodata ära Riiginõukogu soovitusel. Riiginõukogu pidi otsustama, kas naturaliseerunud elanikele integratsioonikursuste pealesurumine on diskrimineeriv.

Expatica News, 10.07.2006, "MPs approve modified integration law". –

http://www.expatica.com/actual/article.asp?subchannel_id=19&story_id=32080

Iirimaa

Juunis toimus Iirimaa parlamendi juures demonstratsioon, milles tuhanded inimesed avaldasid meelt seaduselünga üle, mis tekkis alaealise vägistamist käsitlevas seaduses. Nädal varem oli riigi Ülemkohus tühistanud 1935. aastast kehtinud seaduse, mille kohaselt oli mees automaatselt süüdi vägistamises, kui ta oli seksuaalsuhetes alla 15-aastase tütarlapsiga. Ülemkohus leidis, et süüdistataval peab olema võimalik end kaitsta, juhul kui ta pidas tütarlast tunduvalt vanemaks. Ülemkohtu otsusele tuginedes lasti üks kinnipeetav vabadusse, kuid arresteriti hiljem uuesti. Parlament tuli erakorraliselt kokku ning menetles kiirkorras uut seaduseelnõud, et tekkinud tühikut täita. Seksuaalsuhted alla viieteistaastasega on endiselt keelatud, kuid lisati punkt, mille alusel saab süüdistatav end kaitsta, kui ta oli tüdrukut vanemaks pidanud. Seaduseparanduse allkirjastas kohe ka president Mary McAleese.

Jurist: Legal News & Research, 3.06.2006, "Ireland passes emergency statutory rape bill after high court overturns 1935 law". –

http://jurist.law.pitt.edu/paperchase/2006_06_03_indexarch.php

Itaalia

Eelmise aasta lõpul Itaalia Senatis heakskiidetud põhiseaduse reformikava ei leidnud juunis korraldatud rahvahääletusel toetust. 61,7% hääletanuist ei toetanud reformi, mis oleks peaministri ja regioonide võimu tugevdanud ning reformi vastaste sõnul piirkondlikku ebavõrdsust suurendanud.

BBC News, 26.06.2006, "Italy resoundingly rejects reform". –

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/5117992.stm>

Jaapan

Jaapani parlamendi ülemkoda kiitis heaks seadusemuudatuse, mille kohaselt võetakse 2007. aasta novembrist alates kõigilt Jaapanit külastavalt üle 16 aasta vanustelt turistidelt elektrooniliselt säilitatavad sõrmejäljed ja fotod. Seaduse eesmärk on tõhusamalt terrorismiga võidelda.

BBC News, 17.05.2006, "Japan passes fingerprinting law". –

<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/4991448.stm>

Küpros

Mais toimunud Küprose parlamendi valimistel võitis kommunistide ja tsentristide valitsev koalitsioon. Valimised näitasid ühtlasi kindlat toetust president Tassos Papadopoulosile, kes on kindlalt vastu seisnud ÜRO pakutud Küprose taasühendamise plaanile.

Kõige suurema toetuse sai kommunistlik Tööraha Progressiivne Partei, kogudes 31,1% häältest. Oma toetust suurendas 17,9% häältest saanud Papadopoulos Demokraatlik Partei, mis kaks aastat tagasi peetud referendumil oli ühinemisvastaste leeri juhtinud. Kolmandat koalitsiooniparteid Sotsiaaldemokraatlikku Liikumist pooldas 8,9% hääletanuist. Suurim opositsioonierakond parempoolne Demokraatlik Kongress pidi leppima 30,3%-lise toetusega, säilitades siiski parlamendis oma traditsiooniliselt tugeva esinduse. Koalitsiooniparteid said 56-kohalises parlamendis kokku 34 kohta. Demokraatlikule Kongressile jääb 18 ning neist välja kasvanud Euroopa Parteile kolm kohta. Rohelised säilitasid oma ainsa mandaadi. Parlamendi 1. juunil toimunud avaistungil valiti spiikriks tagasi Demetris Christofias.

Valimistest võttis osa 10 parteid ja ühendust kokku 487 kandidaadiga. Küprose türgi kogukond loobus oma osalusest keskvõimu institutsioonides 1963. aastal ning nende 24 parlamendikohta on jätkuvalt vakantsed. Esmakordselt pärast 1963. aastat osalesid valimistel Kreeka kontrollitaval alal elavad türklased. Valimiste üldine osalusprotsent oli 89%.

AFP-BNS, 22.05.2006, "Küprose koalitsioon kindlustas oma positsiooni parlamendis";

Inter-Parliamentary Union, "Cyprus: last elections". - http://www.ipu.org/parline-e/reports/2081_E.htm

Leedu

Mais võttis Leedu Seim 58 poolt- ja 3 vastuhäälega vastu seadusemuudatuse, millega keelustatakse 2007. aasta algusest suitsetamine restoranides, kohvikutes, baarides ja teistes söögikohtades, samuti klubides ja diskoteekides.

BNS, 11.05.2006, "Leedus keelatakse suitsetamine paljudes söögikohtades".

Juulis saatis Leedu president Valdas Adamkus Seimi tagasi kaks nädalat varem vastu võetud poliitikute käitumiskoodeksi. President leidis, et seadus ei taga poliitikute tegevuse üle kontrolli, sest seaduses pole välja toodud vastavat mehhanismi. Eelnevalt pöördus presidendi poole rühm parlamendiliikmeid, kes polnud rahul sellega, et koodeksi arutamisel jäi vastu võtmata parandusettepanek, mis võimaldanuks ühiskonnaliikmete osalust eetikakomisjonide töös.

Kõige rangem sanktsioon, mida käitumiskoodeksi järgi võidakse poliitiku suhtes rakendada, on tema tegevuse avalikustamine väljaandes *Valstybes Žinios* ja töökoha veebilehel.

BNS, 24.07.2006, "Adamkus saatis poliitikute käitumiskoodeksi Seimi tagasi".

Läti

7. oktoobril toimunud Läti parlamendi valimistel sai valimisvõidu peaminister Aigars Kalvītise juhitud paremtsentriline koalitsioon. Kalvītis on töötanud teostada praegust turumajandusele orienteeritud, madalate maksude poliitikat. Konservatiivne Rahvaerakond sai 19,6% häältest ning 23 kohta Seimis. Rahvaerakonna koalitsioonipartner Roheliste ja Talurahva Liit järgnes neile 16,7%-lise toetusega, mis annab Seimis 18 kohta. Valitsusse kuuluv Esimene Partei (koos Läti Teega) sai 8,6% häältest (10 kohta Seimis). Liberaalne Uus Aeg sai 16,4% häältest (18 kohta). Vasakpoolset Üksmeele Keskust toetas 14,4% valijaist (17 kohta). Sel aastal koalitsioonist lahkunud Uus Aeg on teatanud soovist valitsusse naasta.

Valimistel kandideeris 19 parteid ja valimisliitu, neist seitse pääses Seimi. Valimisosalus oli 62,3%.

BNS, 8.10.2006, "Lätis jääb võim paremtsentristidele";

Centrālā vēlēšanu komisija, "Kopejie Latvijas rezultāti". - <http://www.velesanas2006.cvk.lv>

Makedoonia

5. juulil toimunud Makedoonia ennetähtaegsetel parlamendivalimistel sai paremtsentriline koalitsioon VMRO–DPMNE 32,5% häältest ning vastavalt 45 kohta 120–kohalises parlamendis. Seni võimul olnud sotsiaaldemokraadid said lüüa, nende koalitsiooni "Üheskoos Makedoonia eest" toetas 23,3% valijaist, mis tagab neile 32 parlamendikohta (eelises koosseisus oli neil 60 kohta). Sotsiaaldemokraate on kritiseeritud suutmatuse pärast parandada Makedoonia majandustulemusi.

Varasemast erinevalt toimusid valimised suuremate probleemideta, kuigi valimiskampaania ajal esines vägivaldseid vahejuhtumeid. Valimistulemus võib aga tekitada uut ebakindlust riigis, mida on vaevanud rahutused albaanlaste seas, kes moodustavad elanikkonnast umbes veerandi. Valimisaktiivsus oli 56%, osales 33 parteid ja koalitsiooni kokku 2700 kandidaadiga.

Inter-Parliamentary Union, "The Former Yugoslav Republic of Macedonia: last elections". - http://www.ipu.org/parline-e/reports/2313_E.htm

Reuters–AFP–BNS, 6.07.2006, "Makedoonias vahetub üldvalimiste järel valitsus".

Montenegro

3. juunil kuulutas Montenegro parlament välja riigi iseseisvuse. Rahvahääletus viidi läbi 21. mail, 55,5% hääletanuist toetas Serbiast eraldumist. 5. juunil kuulutas ka Serbia end iseseisvaks riigiks, Serbia–Montenegro liidulepingu kohaselt on Serbia rahvusvaheliste organisatsioonide õigusjärgne liige. Serbia ja Montenegro liit sõlmiti 1918. aastal. Esimese riigina tunnustas Montenegro iseseisvust Island.

Septembris toimusid iseseisva riigi esimesed valimised. Valimiste võitja oli valitseva peaministri Milo Djukanovici koalitsioon, mis sai 81–kohalises parlamendis 41 kohta. Milo Djukanovic on lubanud kiiret integratsiooni Euroopa Liidu ja NATO–ga. Serbia Nimekiri sai 12 kohta, Predrag Bulatovici juhitud kõige suurem Serbia–meelne opositsioonipartei Sotsialistlik Rahvapartei 11 kohta (enne iseseisvumist oli neil parlamendis 26 kohta). Serbia–meelne opositsioon lubas valimisvõidu korral panna uuesti rahvahääletusele Serbiaga sidemete taastamise küsimuse. Valimiste osalusprotsent oli 71,4%.

BBC News, 15.06.2006, "Montenegro gets Serb recognition". - <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/5083690.stm>

BBC News, 12.09.2006, "PM winner of Montenegro election". - <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/5340132.stm>

Inter-Parliamentary Union, "Montenegro: last elections". - http://www.ipu.org/parline-e/reports/2385_E.htm

Pakistan

Pakistani Rahvusassamblee lükkas juba mitmendat korda edasi vägistamist käsitlevate seaduste muutmise. Praegu kehtib 1979. aastal vastuvõetud islamiseadus, mille kohaselt peab kannatanul olema neli meessoost täiskasvanud tunnistajat, vastasel juhul antakse ta ise abielurikkumises süüdistatuna kohtu alla. Septembris oli Rahvusassambleel kavas nn "naistekaitse seadus" vastu võtta, kuid islamiäärmuslaste esindajad lubasid sel juhul parlamendist lahkuda. Valitsuse algatatud seaduseelnõu kohaselt ei käsitletaks vägistamisjuhtumeid enam islamiseaduste alusel.

Xinhua News, 11.09.2006, "Pakistan delays approval of amendment to Islamic rape laws". - http://news3.xinhuanet.com/english/2006-09/12/content_5078633.htm

BBC News, 15.09.2006, "How Pakistan's rape reform ran aground". - http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/5346968.stm

Poola

Poola Sejm otsustas avalikustada kommunismiajastust pärinevad salapolitsei toimikud, mis sisaldavad infot praeguste diplomaatide, valitsus- ja parlamendiliikmete kohta. Toimikuist peaks selguma, kes praegustest avaliku elu tegelastest tegi koostööd kurikuulsa kommunistliku salapolitseiga. Valitsevad konservatiivid nimetasid eelnõu, mille poolt alamkojas hääletas 372 ja vastu 44 parlamendiliiget, ajalooliseks sammuks. Opositsiooni sõnul aga võivad vigased ja mittetäielikud arhiivimaterjalid rikkuda inimeste elu.

Seaduse peab heaks kiitma ka Senat ja allkirjastama president.

Reuters-BNS, 21.07.2006, "Poola avalikustab salapolitsei toimikud".

Portugal

Portugali Rahvusassamblee tegi jalgpalli maailmameistrivõistluse tõttu oma töögraafikus muudatusi. 21. juuni pärastlõunal toimuma pidanud sõjaväereformi arutelu nihutati Portugali-Mehhiko jalgpallivõistluse tõttu hommikusele ajale. Portugali Tööstuse Keskliit avaldas parlamendi otsuse üle pahameelt, väites, et parlamendiliikmed annavad inimestele halba eeskuju.

BNS-AFP, 2.06.2006, "Portugali parlament muutis jalgpalli MM-matši tõttu tööplaani".

Prantsusmaa

Mais arutas Prantsusmaa parlamendi alamkoda seadusetaiendust, mis lisaks 2001. aastal vastuvõetud Armeenia 1915.-1917. aasta genotsiidi tunnistamise seaduse punkti, milles oleks määratud genotsiidi eitamise eest reaalsed karistused. Parlamendi spiiker Jean-Louis Debre, kes kuulub seaduseparanduse vastaste leeri, katkestas arutelu enne hääletamist ning lükkas seaduseelnõu lugemise edasi. Lugemise katkestamine kutsus saalis esile opositsiooni pahameeletormi, mitmed parlamendiliikmed tuli saalist välja saata. Opositsiooni algatatud muudatus näeks armeenlaste genotsiidi eitamise eest ette kuni viie aasta pikkuse

vanglakaristuse või 45 000 euro suuruse trahvi. Seaduse jõustumine pingestaks Prantsusmaa–Türgi suhteid.

AFP, 18.05.2006, "Uproar as French parliament shelves vote on Armenian 'genocide'";

Radio Free Europe, 18.05.2006, "Armenia: French lawmakers debate sensitive genocide bill".
– <http://www.rferl.org/featuresarticle/2006/05/3c4558a2-0734-417a-ae4-64ecbcc0abd8.html>

Mais võttis Prantsusmaa parlamendi alamkoda 367 poolt- ja 164 vastuhäälega vastu seaduse, mis piirab võõrtööliste juurdepääsu Prantsusmaa tööturule. Siseminister Nicolas Sarkozy kava immigratsiooni piirata sai heakskiidu ka Senatilt. Uus kord eelistab oskustöölisi, immigrantidele ei anta sotsiaaltagatise, hakatakse piirama nende perekondade kaasatulekut. Immigrandid peavad sõlmima riigiga lepingu, kohustudes õppima prantsuse keelt ja austama Prantsusmaa elustiili. Kümme aastat Prantsusmaal töötamist ei taga enam kodakondsuse saamist. Kriitikute sõnul kahjustab seadus Prantsusmaa mainet tagakiusatute turvapaigana.

Eesti Päevaleht, 19.05.2006, "Lääs suleb ukseid immigrantide üha jätkuva tulva ees". – http://www.epl.ee/artikkel_321076.html

Reuters–BNS, 1.07.2006, "Prantsusmaa kiitis heaks harituid soosiva pagulasseaduse".

Rootsi

Septembris toimusid Rootsis parlamendivalimised, mille tulemusel pääseb võimule mõõdukate liidri Fredrik Reinfeldti juhitud paremtsentristlik koalitsioon. Sellega lõpeb sotsiaaldemokraatide 12 aastat kestnud valitsusaeg. Nelja partei koalitsioon võitis 48,1% häältest, sotsiaaldemokraatide juhitud vasakpoolsed said 46,2%. See annab Reinfeldtile ja tema partneritele Liberaalsele Rahvaparteile, Keskparteile ja Kristlikele Demokraatidele 178 parlamendikohta 349-st ehk seitse kohta enam kui vasakpoolsetele. Sotsiaaldemokraatide toetus oli 35,3% häältest, mis on nende nõrgim tulemus 1914. aastast saadik.

Mõõdukad saavutasid võidu oma lubadustega vähendada makse ning kärpida tööhõive suurendamiseks sotsiaalabi.

The Guardian, 18.09.2006, "Swedish centre-right alliance wins wafer-thin election victory".
– <http://www.guardian.co.uk/international/story/0,,1874740,00.html>

Reuters–BNS, 18.09.2006, "Rootsis tulevad võimule paremtsentristid".

Saksamaa

Saksamaa parlamendi alamkoda *Bundestag* võttis juunis vastu seaduse, millega tõstetakse kõrgete sissetulekutega elanike tulumaksu kolme protsendi võrra, s.o 45%-ni. Maksutõus oli suurkoalitsiooni kuuluvate sotsiaaldemokraatide ja konservatiivide läbirääkimiste

kompromiss ning osa kantsler Angela Merkeli esitatud maksureformipaketist. Maksutõus puudutab neid, kes teenivad üle 250 000 euro aastas või abielupaare, kelle ühine sissetulek on üle poole miljoni euro aastas. Saksa valitsus loodab maksutõusuga tuua riigikassasse 2,1 miljardit eurot.

Reuters–BNS, 29.06.2006, "Bundestag kiitis heaks rikaste maksutõusu".

Saksa parlamendi alamkoda *Bundestag* võttis juunis vastu seaduse, millega käivitub föderaalüsteemi reform. Reformi eesmärk on kiirendada riigijuhtimist puudutavate otsuste langetamist ja nende jõustumist. *Bundestag*'is toetas põhiseadusreformi 428 parlamendiliiget, vastu oli 162. Seaduse vastuvõtmine eeldas kahe kolmandiku parlamendiliikmete toetust. Reform suurendab föderaalvalitsuse volitusi ning vähendab liidumaade õigusi.

Reuters–AFP–BNS, 30.06.2006, "Saksa parlamendi alamkoda võttis vastu põhiseadusreformi".

Saksa *Bundestag*'i spiiker saatis oma Poola kolleegile kirja, mis kritiseerib Poola suhtumist Saksamaal avatud näitusesse. Kahe riigi suhteid pingestas Berliinis avatud näitus Euroopas kodu kaotanud inimestest, kus rõhk on 12,5 miljonil pärast Teist maailmasõda Ida–Euroopast välja aetud sakslasel. Poolas, kust samuti miljonid sakslased lahkuma sunniti, on paljud inimesed näituse korraldamisest raevunud. *Bundestag*'i president Norbert Lammert nõudis Poola parlamendi spikrile Marek Jurekile saadetud kirjas, et Poola ilmutaks "ajaloo suhtes suuremat avatust".

Reuters–BNS, 4.09.2006, "Bundestagi juht kutsub Poolat suuremale avatusele ajaloo suhtes".

Serbia

Septembris võttis Serbia parlament ühehäälselt vastu uue põhiseaduse, milles 1999. aastast ÜRO haldusalas olevat Kosovot nimetatakse riigi lahutamatuks osaks. Uut põhiseadust toetasid kõik 242 kohal olnud saadikut. Parlamendi otsusel korraldatakse 28.–29. oktoobril põhiseaduse küsimuses rahvahääletus. Serbia ja Kosovo ametnikud peavad praegu läbirääkimisi provintsi lõpliku staatuse üle. Serbia ei ole Kosovo iseseisvumisega nõus, kuid Kosovo ei soostu serblaste pakutava autonoomiaga.

AFP–BNS, 30.09.2006, "Serbia parlament kinnitas uue põhiseaduse".

Slovakkia

Juunis toimunud Slovakkia ennetähtaegsetel parlamendivalimistel osales 21 parteid. Valimisdebatis keskenduti eelkõige euro kasutuselevõtuks vajalike reformidele. Valitsuskoalitsiooni lagunemise tõttu toimusid valimised kolm kuud enne õiget tähtaega.

Slovakkia üldvalimised võitis Robert Fico juhitud opositsiooniline vasakpartei Kolmas Tee, mis sai 29,1% häältest ning vastavalt 50 kohta parlamendis. Parteid Slovakkia Demokraatlik Koalitsioon ja Kristlik Liit toetas 18,4% hääletanuist, mis andis neile 31 parlamendikohta.

Parlamenti pääsemiseks vajaliku viieprotsendilise künnise ületas kuus parteid. 20 kohta sai Slovakkia Natsionalistlik Partei, mis parlamendi eelmises koosseisus polnud esindatud.

Valimiste osalusprotsent oli 54,7%, see on madalaim 1993. aastast saadik. Esmakordselt võisid valida ka välismaal elavad slovakid.

Inter-Parliamentary Union, "Slovakia: last elections". – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2285_E.htm

Soome

Juunis võttis Soome *Eduskunta* vastu seksioistu osaliselt keelustava seaduse. Koonderakonna liikme Petri Salo ettepanek eelnõu tagasi lükata kukkus läbi. Seksiteenuste ostmist karistatakse juhul, kui on tegemist kupeldamise või inimkaubandusega. Osa eelnõu vastu hääletanuist sooviuks täielikku seksioistukeeldu.

STT-BNS, 21.06.2006, "Soome parlament kinnitas osalise seksioistukeeldu".

Suurbritannia

Mais hääletas Suurbritannia parlamendi alamkoda 422 poolt- ja 98 vastuhäälega haridusreformi poolt. Seaduseelnõu menetlemist jätkab Lordide Koda. Haridusreform annab koolidele suuremad õigused koolielu juhtimisel, paneb kohalikele omavalitsustele suuremad kohustused koolide toetamisel ja laste koolivälise aja sisustamisel, annab koolidele ning õpetajatele senisest rohkem õigusi distsipliini tagamiseks. Seadusemuudatused annaksid õpetajale õiguse jätta õpilane pärast tunde kooli, võtta ära segav või ohtlik ese, näiteks nuga, ning kasutada vajaduse korral põhjendatud ulatuses jõudu.

Department for Education and Skills, "Education and Inspections Bill". – <http://www.dfes.gov.uk/publications/educationandinspectionsbill/>

Šveits

Septembris toimus Šveitsis rahvahääletus, mis kinnitas šveitslaste toetust 2005. aastal parlamendi poolt vastuvõetud välismaalaste- ja asüüliseadustele. Rangemaid immigratsioonipiiranguid ja asüülitingimusi toetas 68% hääletanuist. Seadused pani rahvahääletusele vasaktsentristlike parteide, ametiühingute, kirikute ja abiorganisatsioonide koalitsioon.

Xinhua News, 25.09.2006, "Swiss voters take hard line on asylum, immigration". – http://news3.xinhuanet.com/english/2006-09/25/content_5130259.htm

Taani

Juuni algul võttis Taani parlament vastu kaks terrorismivastast võitlust tõhustavat seadust. Vastuvõetud seaduste kohaselt on Taani politsei luureteenistusel varasemast lihtsam

terrorismis kahtlustatavaid jälitada ning kahtlusaluste pangaandmete ja haiguslugudele ligi pääseda. Ka lennufirmade reisijate loetelud on julgeolekuorganitele edaspidi palju lihtsamini kättesaadavad.

Legislationline.org, 9.06.2006, "Two new anti-terrorism laws enter into force in Denmark".
- <http://www.legislationline.org/news.php?tid=46&jid=1>

Tšehhi

2. ja 3. juunil toimunud Tšehhi parlamendi alamkoja valimised lõppesid ummikseisuga, nii parem- kui vasakjõud said 200-kohalises alamkojas sada kohta. Enim hääli sai Mirek Topoláneki juhitud paremtsentriline Kodanike Demokraatlik Partei, mis kogus 35,4% häältest ning sai parlamendis 81 kohta. Kristlik-Demokraatlik Liit koos Tšehhi Rahvaparteiga sai 7,3% häältest (13 kohta) ning rohelised 3% (6 kohta). Sotsiaaldemokraate toetas 32,3% valijaist (74 parlamendikohta). Böömimaa ja Moraavia Kommunistlik Partei sai 12,8% häältest (26 kohta). Valimisaktiivsus oli 64,5%, valimistel kandideeris 26 poliitilist ühendust ligi 5000 kandidaadiga.

Reuters-BNS, 5.06.2006, "Tšehhi president tegi konservatiividele ettepaneku valitsuse moodustamiseks";

Inter-Parliamentary Union, "Czech Republic: last elections". -http://www.ipu.org/parline-e/reports/2083_E.htm

Venemaa

Venemaa Riigiduum võttis juulis vastu seaduse, mis keelab topeltkodakondsusega isikuid töötada mitmel tippametikohtal. Seaduse kohaselt ei saa topeltkodakondsusega isik näiteks kandideerida presidendiks ega olla regionaalparlamentide ning Venemaa Riigiduumi ülem- ja alamkoja liige. Piirang laieneb Venemaa kodanikele, kellel on mõne välisriigi elamisluba. Seaduse kiitis heaks ka Venemaa Föderatsiooninõukogu ning allkirjastas president Vladimir Putin.

Interfax-BNS, 5.07.2006, "Venemaa kitsendas topeltkodakondsusega isikute pääsu võimule";

Президент России. - <http://document.kremlin.ru/doc.asp?ID=034894>

Venemaa Föderatsiooninõukogu kiitis heaks seaduse, mis keelab mõne erakonna nimekirjas parlamenti valitud poliitikuil ühest fraktsioonist teise liikuda, vastasel korral võib parlamendiliikme volitused ennetähtaegselt lõpetada. Keeld hakkab kehtima ka regionaalparlamentide liikmete üle.

Interfax-BNS, 7.07.2006, "Vene parlamendisaadikuil keelati fraktsioone vahetada".

Juulis võttis Venemaa Riigiduum vastu seaduse, mis on suunatud "ekstremistliku tegevuse" ohjeldamisele. Seadus on Venemaa tsiviilühiskonnas pälvinud tõsist kriitikat, sest arvatakse,

et see aitab nõrka opositsiooni veelgi enam lüüa. Näiteks on seaduse kohaselt võimalik keelustada partei tegevus mõne selle liikme kõne põhjal, mida võimud tõlgendavad äärmuslikule tegevusele õhutatavana. Samuti saab sulgeda ajalehe või telekanali, mis on kajastanud ekstremistlikku tegevust poolehoiduga. Kriitikute sõnul sõltub seaduse rakendamine võimude tõlgendamissoovist ning selle kohaselt võib süüdi mõista kõiki, kes pole võimude tegevusega nõus. Riigiduumas ülekaalus oleva Ühtse Venemaa arvates on seadus vajalik rassivihakuritegude ja islamiäärmusluse ohjeldamiseks.

Eelnõu vastuvõtmise poolt hääletas 338 Riigiduumaliiget, vastu oli 98 ning üks jäi erapooletuks. Seaduseelnõu vastu olid kommunistid, Kodumaa (Rodina) ning sõltumatud saadikud. Vaid mõned päevad hiljem kiitis seaduse heaks Föderatsiooninõukogu ning juuli lõpus allkirjastas selle ka president Vladimir Putin, hoolimata Vene Ajakirjanike Liidu üleskutsesest jätta vastuoluline seadus välja kuulutamata.

Interfax–Reuters–BNS, 8.07.2006, "Riigiduumas kinnitas vastuolulise ekstremistitõrje seaduse";

Информационно–аналитический Центр "СОВА", 28.07.2006, "President Vladimir Putin approved the amendments to the law "On Countering Extremist Activity"". – <http://xeno.sova-center.ru/6BA2468/6BB41EE/7B1CE74>

Президент России. – <http://document.kremlin.ru/doc.asp?ID=034952>